

Posudek na disertační práci
Mgr. Tomáše Marka

Vizualizace dat na prvním stupni základního vzdělávání

Oponentka: doc. PhDr. Lucie Rohlíková, PhD.
Fakulta pedagogická Západočeské univerzity v Plzni

Předložená práce v rozsahu 173 stran včetně příloh si klade za cíl zkoumat a analyzovat vizualizační gramotnost a její rozvíjení v kontextu vzdělávacího prostředí na prvním stupni základního vzdělávání. Téma práce je velmi aktuální a Mgr. Tomáš Marek se věnoval z různých úhlů pohledu.

V teoretické části autor definuje vizualizační gramotnost a zdůvodňuje důležitost tohoto tématu. Na teoretické vymezení tématu a reflexi rozvoje vizualizační gramotnosti v kurikulárních dokumentech navazuje integrativní studie, která má za cíl spojit poznatky z empirického výzkumu prováděného v různých relevantních komunitách. Následně autor představuje výsledky rozsáhlé obsahové analýzy učebnic. Zjištění z integrativní studie a obsahové analýzy byly podkladem pro výběr oblastí a otázek diskutovaných během ohniskové skupiny s odborníky, kteří se podílejí na probíhajících revizích Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Provedené výzkumné studie jsou velmi pečlivě zpracované a poskytují hlubší pochopení současného stavu rozvoje vizualizační gramotnosti na prvním stupni základních škol v České republice. Práce je unikátní, naplňuje své cíle a přispívá k informovanému vymezení a pojetí rozvoje vizualizační gramotnosti v tomto specifickém kontextu. Autor pracoval s velkým množstvím relevantních zdrojů.

Po formální stránce lze autorovi pro další rozsáhlejší práce doporučit v úvodu přesněji vymežit obsah jednotlivých částí práce a mezi jednotlivými částmi práce podrobněji popsat, jak na sebe jednotlivé části navazují. Závěr je vhodné zpracovat rozsáhlejší jako syntézu zjištění v jednotlivých částech práce – znovu shrnout a komentovat nejdůležitější výsledky. V práci je velmi pěkně zpracováno shrnutí a diskuse, nicméně závěr je kapitolou s ustáleným očekávaným obsahem, kde rovněž předpokládáme shrnutí hlavních zjištění. Bylo by rovněž vhodné věnovat pozornost limitům výzkumu.

Po grafické a jazykové stránce je práce velmi kvalitní. Obrázky a grafy jsou dobře čitelné, přílohy logicky uspořádané. Autor použil inspirativní způsoby vizualizace dat, což oceňuji a v kontextu tématu disertační práce to považuji za velmi vhodné.

Na závěr si dovoluji vyzdvihnout pečlivost zpracování disertační práce a čtivost celého textu, ze kterého je patrné zaujetí autora i jeho erudice.

Předložená disertační práce svým obsahem a formou prezentace splňuje podmínky kladené na tento druh prací, proto práci

doporučuji k obhajobě.

V Plzni 18. 11. 2024

doc. PhDr. Lucie Rohlíková, Ph.D.

Otázka pro autora disertační práce:

1) Domníváte se, že učitelé 1. stupně mají dostatečnou průpravu k tomu, aby byli schopni se svými žáky pracovat s vizualizací dat pokročilým způsobem – a to z různých stran – diskutovat o vizualizovaných datech v učebnicích, sami připravovat pro své žáky vizualizace dat a učit žáky data různými způsoby efektivně vizualizovat?
